

بافت دوباره بازار تاریخی فرش

عکس: محمد حسن علوی، شهرآر

روزگشته و پس از پایان عملیات احیا، بازپیرایی و بازسازی بازار تاریخی فرش به عنوان یکی از زیباترین مسیرهای تشریف به بارگاه منور رضوی، بازگشایی شد و در اختیار زائران و مجاوران قرار گرفت. به همین مناسبت و در آیینی که با حضور استاندار خراسان رضوی، فرماندار مشهد، شهردار و اعضای شورای اسلامی شهر و جمعی از مسئولان استانی برگزار شد. این پروژه به همراه ۱۷ پروژه عمرانی، به ارزش ۱۱۳۵ میلیارد تومان، به بهره برداری رسید.

شهردار

ضرورت صیانت از بازارهای قدیمی

استاندار خراسان در این مراسم، با اشاره به کار ارزشمندی که در حوزه اصلاح بافت بازار سنتی فرش انجام شده است، گفت: همکاری خیلی خوب اصناف و کسبه با شهرداری سبب شد این پروژه به سرانجام برسد. ارزش چنین پروژه هایی فراتر از ملاحظات مالی است. این پروژه ها و خانه های قدیمی هم ارزش حفظ کردن دارند.

مهمی در حفظ هویت فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی شهر دارد. غلامحسین مظفری افزود: بازار همواره در طول تاریخ بخشی از فرهنگ و عامل جنب و جوش در شهرها بوده و در شهر بزرگ مشهد، با وجود بارگاه امام رضا (ع)، پیوندی میان اقتصاد، هویت و فرهنگ دینی است. اکنون شرایط جاری به گونه ای پیش رفته است که از این سبک بازارها کم داریم و وظیفه ما این است که از این بخش شهر صیانت کنیم.

وی تأکید کرد: فرش و صنایع دستی از محورهای مهم توسعه کشور بوده اند. برای حفظ بازارهایی نظیر بازار فرش نیز باید از مردم برای حفظ میراث فرهنگی کمک بگیریم. همان گونه که از یک سال قبل تاکنون ۵۳۰ مدرسه را با کمک مردم ساختم، باید در این زمینه نیز فرهنگ سازی کنیم که بازار و خانه های قدیمی هم ارزش حفظ کردن دارند.

بازار فرش، محور مهم تشریف به حرم

رئیس شورای اسلامی شهر مشهد نیز در این مراسم، از بازاریان و کسبه بازار فرش به دلیل ایجاد مشکلات در حین اجرای این پروژه عذرخواهی کرد و گفت: اگر این بازار را تخریب می کردیم و دوباره می ساختیم، هزینه آن برای ما خیلی کمتر بود. اما می بینید که چقدر کیفیت ساخت تفاوت دارد و حفظ میراث فرهنگی مهم است، زیرا حاصل تمدن، گذشته و آینده ماست. حسن موحدیان گفت: در اطراف حرم مطهر برای حفظ ارزش ها تلاش زیادی شده است و شاهدید که بازار، ضمن حفظ اصالت تاریخی خود، از نظر زیرساخت ها، ایمنی، استحکام و کیفیت فضایی با گذشته قابل مقایسه نیست و می تواند به یکی از محورهای مهم تشریف به حرم مطهر و حضور زائران و مجاوران تبدیل شود، البته بهتر بود در ورودی مغازه ها به شکل سنتی طراحی و نصب می شد تا بازار جلوه سنتی بیشتری داشته باشد. هنوز هم دیر نشده و از دست اندرکاران می خواهیم برای تغییر درها اقدام کنند.

همراهی خوب کسبه در احیای بازار فرش

به اقامتگاه های سنتی، کافه های سنتی، فضاهای فرهنگی یا با سایر کاربری های متناسب تبدیل کنند تا ضمن حفظ هویت تاریخی بنا، امکان تأمین هزینه های نگهداری و مرمت آن نیز فراهم شود. وی این نکته را هم اضافه کرد: طی یک تا دو سال گذشته، هجده تومانی تاریخی از این طریق احیا شده است و امسال احیای بیست و یک دیگر در برنامه قرار دارد. اعتقاد ما این است که بهترین احیاگران بافت های تاریخی، خود مردم هستند و باید زمینه حضور و مشارکت گسترده آنان در این حوزه فراهم شود.

بهره برداری از ۷ هزار میلیارد تومان پروژه از ابتدای سال ۱۴۰۴

شهردار مشهد درباره فعالیت های عمرانی در دوره اخیر مدیریت شهری گفت: از ابتدای سال ۱۴۰۴ تاکنون، حجم پروژه هایی که به بهره برداری رسیده اند، بیش از ۷ هزار میلیارد تومان برآورد می شود. نکته حائز اهمیت این است که هم زمان با افتتاح این پروژه ها، به همین میزان، یعنی ۷ هزار میلیارد تومان نیز پروژه های جدید در شهر آغاز شده است. این آمار به خوبی نشان دهنده پویایی و نشاط عمرانی در شهر مشهد است. قلندر شریف افزود: با وجود همه مضیقه های مالی که شهرداری ها با آن ها دست و پنجه نرم می کنند، اجازه ندادیم هیچ پروژه ای در مشهد تعطیل شود. ما خدمات خود را پررنگ تر از گذشته ادامه می دهیم و پروژه ها را به صورت «مسئله محور» دنبال می کنیم تا گرهی از مشکلات مردم باز شود. این تداوم فعالیت در شرایط اقتصادی فعلی، مصداق بارز مدیریت جهادی است.

چند هزار میلیارد تومان پروژه دیگر نیز در منطقه ثامن آماده افتتاح است که در آینده نزدیک به بهره برداری خواهد رسید. از میان این طرح ها، هفت پروژه مهم مربوط به احیای مسیرهای تاریخی تشریف به حرم مطهر رضوی است و همه مسیرهای تاریخی و قدیمی تشریف در بافت پیرامونی حرم، توسط همکاران ما در منطقه ثامن، در حال احیا و بازآفرینی است. وی همچنین با اشاره به جایگاه این بازار تأکید کرد: در موضوعات تاریخی باید میراث گذشتگان را به نحو مطلوبی حفظ کنیم. در منطقه ثامن غفلت هایی رخ داده است و بسیاری از بناهای تاریخی را به فراموشی سپرده ایم. در گذشته می توانستیم بسیاری از محله ها را بازسازی کنیم. اکنون بسیاری از این مکان ها در میراث فرهنگی شناسایی و بازسازی شده اند و تعدادی از بازسازی ها نیز توسط مردم انجام شده است. شهردار مشهد گفت: مردم باید در بازسازی بافت های فرسوده و بازآفرینی بافت های تاریخی همراهی کنند. مشوق های مدیریت شهری نیز باعث شد مردم پای کار بیایند. در زمینه بافت پیرامونی حرم، انتشار اوراق مشارکت کمک زیادی به ما می کند. احیای بازار فرش، الگوی مناسبی در مشهد و کشور برای بازسازی بافت های تاریخی خواهد بود.

احیای ۱۸ بنای تاریخی در مشهد طی ۲ سال

قلندر شریف افزود: امکان بهره برداری اقتصادی متناسب با هویت بناهای تاریخی نیز فراهم شده است. مالکان می توانند با هماهنگی و اخذ مجوزهای لازم از میراث فرهنگی، این بناها را

شهردار مشهد نیز در این مراسم گفت: امروز پروژه بسیار فاخری را در حوزه بازآفرینی بافت های فرسوده و اینیه تاریخی، به عنوان یک گذر تشریف و بازار فرش، افتتاح کردیم. بازار فرش به عنوان یک بازار تاریخی نایم، نامناسب و باعث شرمندگی ما بود، ضمن اینکه مسیر تشریف هم قدیمی بود، اما با همت همکاران ما در شهرداری منطقه ثامن این پروژه به سرانجام رسید.

محمد رضا قلندر شریف افزود: در این مدت در در راستای اجرای این پروژه، همکاری کسبه را هم با خود داشتیم. در عملیات عمرانی ما، ادامه فعالیت آن ها ساخت بود. اما با وجود این همکاری کردند. کار ویژه و سختی توسط طراحان، مشاوران و مجریان صورت گرفت. پیمانکاران این موضوع نیز سازمان شهرداری ها و همیاری های کشور بود. کار انجام شده، خوب اما زمان بر بود. زیرا اقدام ویژه ای بود و یک بنا و مسیر تاریخی احیا شد. وی ادامه داد: چنین پروژه هایی از ارزشمندترین یادگارهای گذشته ما محسوب می شوند و توجه به آن ها، در واقع توجه به هویت، تاریخ و فرهنگ این سرزمین است. این پروژه حدود پنج تا شش سال در دست اجرا بوده و ارزش واقعی آن، با احتساب قیمت های روز، بسیار فراتر از ارقام اولیه اعلام شده است.

۷ مسیر تاریخی تشریف به حرم در مسیر احیا

وی با اشاره به دیگر پروژه های منطقه ثامن تأکید کرد:

افتتاح بازار فرش و ۱۷ پروژه خدماتی دیگر منطقه ثامن

مسجد شاه و حمام مهدی قلی بیگ وجود دارد. در این پروژه، به موضوع دقت در طراحی و استحکام مغازه ها تأکید شده و برای هر پایه هفت متر گودبرداری شده است. طول بازار ۱۱۵ متر و عرض آن ۵.۵ متر است و این فضا از ۲۴ گنبد، ۵۶ پایه و ۵۵ حجره تشکیل شده است. وی افزود: هم زمان با افتتاح بازار، هفده پروژه دیگر را هم به بهره برداری رسانده ایم که اغلب در حوزه خدمات در منطقه بوده و حدود ۸۱۹ میلیارد تومان برای آن ها هزینه شده است. عمده اعتبار هزینه شده صرف تملک های منطقه، جمع آوری آب های سطحی، پیاده روستازی، تونل انرزی، خرید نوزده کانکس و ایجاد ۱۰۲ چشمه سرویس بهداشتی است. همچنین ۲۵ پروژه هم برای مطالعات اولیه و انعقاد قرارداد داریم.

بود. این بازار در سال ۱۳۸۴ به عنوان اثر ملی ثبت شد. وی ادامه داد: در سال ۱۳۹۷، کار مطالعات بازسازی آغاز شد و در سال ۱۳۹۹ پروژه به تأیید میراث فرهنگی رسید و در سال ۱۴۰۰ فاز اول قرارداد منعقد و بازسازی آغاز شد. وی با اشاره به مشکلات اجرای بازسازی گفت: در طول این عملیات، فرازونشیب هایی داشتیم. تأخیرهایی در تأمین مالی رخ داد و زنده بودن بازار و فعالیت های آن نیز اجرا را با کندی مواجه می کرد. شهردار منطقه ثامن یادآور شد: در سال ۱۴۰۳، از محل اوراق، تأمین منابع اضافه شد، تملک ها انجام گرفت و در سال های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ فاز دوم را در مدت دو ماه و در سه شیفت اجرایی به نتیجه رساندیم. عیدا... زاده تأکید کرد: در این بازار سه اثر تاریخی آب انبار،

شهردار منطقه ثامن هم در این مراسم با اشاره به هزینه بهره برداری از این پروژه گفت: احیا، بازپیرایی و بازسازی بازار بزرگ فرش مشهد، به مبلغ ۱۱۳۵ میلیارد تومان. از امروز در اختیار شهروندان و زائران قرار می گیرد. از این مبلغ، ۹۰ میلیارد تومان در پروژه بازار فرش هزینه شده است. حسین عیدا... زاده اضافه کرد: بازار فرش، بازاری قدیمی از دوران های گذشته است که در ابتدا ادامه بازار سرشور بود و در سال ۱۳۴۰، پس از وقوع آتش سوزی در حجره ها، تخریب و با همت مالکان بازسازی شده

اجرای پروژه های بزرگ در بازار فرش طی ۳ سال اخیر

۸ همت بود که اکنون به ۴۲ همت رسیده و ۳۲ همت نیز مربوط به سه سال اخیر است که متولیان کشوری، با توجه به عملکرد موفق مدیریت شهری مشهد، ریسک را پذیرفتند و اجازه دادند اوراق منتشر شود. وی یادآور شد: از سال ۱۳۸۷ اولین اوراق مشارکت را در بافت ثامن به ارزش ۱۰۰ میلیارد تومان فروختیم. امسال این رقم ۵۰۰ میلیارد تومان است. در حالی که در هیچ شهری از کشور برای بافت فرسوده اوراق منتشر نمی شود. وی همچنین اظهار کرد: در سه سال اخیر، چندین پروژه بزرگ در منطقه ثامن را که از اوایل دهه ۹۰ به تلاکلف ماند، به تعیین تکلیف کردیم.

معاون اقتصادی شهرداری مشهد نیز در این مراسم افتتاحیه گفت: با همکاری و خرد جمعی که در شهرداری مشهد اتفاق افتاد، رکوردی تاریخی را در انتشار اوراق مشارکت ثبت رساندیم و آن، انتشار ۱۶.۵ همت اوراق مشارکت بود. اجرای بسیاری از پروژه ها در منطقه ثامن هم از محل اوراق مشارکت انجام شده است. محمد هادی محمدی مقدم اضافه کرد: تا ابتدای سال ۱۴۰۲، حجم اوراق منتشر شده

